

ROGER BACON

Epistola Fratris Rogeri Baconis de Secretis Operibus artis et naturae et de nullitate Magiae

(wyd. Brewer, s. 532 n.). Za : P. Böhner, E. Gilson, *Historia filozofii chrześcijańskiej*. Od Justyna do Mikołaja Kuzańczyka, przekł. S. Stomma, Warszawa 1962, s. 431 - 433

"Cudowne twory ludzkiej wynalazczości

Najpierw więc wyliczę cudowne dzieła wiedzy i natury, aby następnie przedstawić ich przyczyny i właściwości. Nie ma w nich nic magicznego. Okaże się, że wszelka siła magiczna ustępuje tym dziełom i jest ich niegodna. I przede wszystkim powstają one dzięki rysunkowi i rozumowi czysto naukowemu.

Mianowicie można zbudować pojazdy do żeglugi wodnej pozbawione wioślarzy, tak iż największe statki rzeczne i morskie, sterowane przez jednego tylko człowieka, płynęłyby z szybkością większą, niż gdyby były pełne załogi.

Można też zbudować powozy, które bez zwierzęcia pociągowego poruszałyby się z nadzwyczajnym pędem; tak, według naszych wyobrażeń, musiały wyglądać uzbrojone kosami wozy, przy pomocy których walczono w starożytności.

Również można skonstruować aparaty do latania, tak aby człowiek siedział w środku aparatu i wprawiał w ruch [obrotowy] pewne pomysłowe urządzenie, za pośrednictwem którego sztucznie zbudowane skrzydła przecinałyby powietrze jak lecący ptak.

Dalej urządzenie małe rozmiarami do podnoszenia i opuszczania nieograniczonych niemal ciężarów, od którego nic w pewnych wypadkach nie jest pożyteczniejsze. Bo za pomocą urządzenia o wysokości trzech cali i o takiejże szerokości albo jeszcze mniejszego mógłby człowiek siebie i swych towarzyszy uwolnić od wszelkiego niebezpieczeństwa uwięzienia, wznosić się i opuszczać.

Można by też łatwo zbudować urządzenie, za pomocą którego jeden człowiek mógłby przemocą przyciągać do siebie tysiąc ludzi wbrew ich woli; tak samo byłoby z przyciąganiem innych przedmiotów.

Można też zbudować aparaty do poruszania się bez narażania życia w morzu lub w rzekach aż na dno. Posłużył się takimi Aleksander Wielki, aby ujrzeć tajemnice morza, jak o tym donosi astronom Etykus. Dokonano tego w starożytności; i również w naszych czasach zbudowano takie urządzenie - jest to rzeczą pewną, z wyjątkiem może aparatu do latania, którego sam nie widziałem i nie znam nikogo, kto by go widział; znam jednak mądrego człowieka, który postanowił dokonać tego dzieła.

I niemal nieskończenie wiele podobnych urządzeń można zbudować, jak mosty bez filarów i jakiegokolwiek podpory ponad rzekami, maszyny i pomysłowe aparaty, o jakich dotąd nie słyszano."